

Romanų „Stiklo skambesys“, „Pakrantės medžiai“,
„Naktis, kai užgeso šviesos“, „Prarastos valandos“ autorė

KAREN WHITE

Svajonių medis

TYTO ALBA

K A R E N W H I T E

Svajonių medis

R O M A N A S

Iš anglų kalbos vertė

Ieva Albertavičienė

VILNIUS 2021

Karen WHITE
DREAMS OF FALLING
Berkley, an imprint of
Penguin Random House,
New York, 2018

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Copyright © 2018 by Harley House Books, LLC
© Ieva Albertavičienė, vertimas į lietuvių kalbą, 2021
© „Tyto alba“, 2021

ISBN 978-609-466-530-1

Caol Ait: plonytės ribos vieta. Gėlų kalba tai reiškia vietą, kur šis pasaulis suartėja su antgamtiniu. Pasak legendos, dangų ir žemę skiria vos metras, o plonytės ribos vietose šis atstumas dar mažesnis. Viena iš tokių vietų, aptinkamų įvairiuose pasaulio kampeliuose, yra Karoumore, Slaigo grafystėje, Airijoje. Tai vieta, kur laikas sustoja ir žemiškasis pasaulis prisiliečia prie šventojo.

Pirmas

Aivė

2010

DŽORDŽTAUNAS, PIETŲ KAROLINA

Atrodo, kad miriau. Vis dėlto užuodžiu žydinčių nakvių kvapą, girdžiu per pelkę namo skrendančių miškinų kregždžių gerklinį čirškimą ir gergždžiantį tarškėjimą. Matau jų žvilgančius mirguliuojančius kūnus, sklendžiančius raudonu vakaro žaros dangumi pro pajuodusias korintiškąsias kolonas ir trupančius Karoumoro kaminus. „Namas pavadintas legendinės plonytės ribos vietos, esančios tolimojoje Airijoje, garbei“, – vėl mintyse girdžiu Sisi balsą, sakantį man, ką reiškia šis pavadinimas ir kodėl turėčiau laikytis nuo šios vietos atokiau. Bet, kaip ir visko, ką sakydavo Sisi, aš nesiklausiau.

Karoumoras ir aš dabar esame pavirtę griuvėsiais – raukšlės tinke ir plyšiai pamatuose. Keista, bet man, regis, lemta numirti šiame name. Kartą jau vos nemiriau čia, kai buvau maža. Svirstau, ar namas šitiek laiko laukė antros progos.

Tolumoje burzgia Eliso 1966-ųjų mustango variklis. Jei galėčiau pajudėti, išbėgčiau per priekines duris į taką, kol jis nesusypsejo ir nesuerzino tėčio. Labiau už viską tėtis nemėgsta Eliso ilgų plaukų ir to automobilio.

Bet pajudėti negaliu. Teprisimenu, kad atsistoju ant sutrūnijusios medinės grindų lentos ir išgirdau, kaip skyla sena mediena. Ir dabar štai čia guliu, sudužusi į šipulius.

Smegenys man primena, kad Eliso nebėra jau keturiasdešimt metų. Pardavęs savo brangų automobilį, 1969-aisiais jis išvyko į Fort Gordoną. Bet vis tiek užuodžiu erzinantį išmetamųjų dujų kvapą ir keistai viliuosi, kad po šitiek metų Elisas sugrįžo pasiimti manęs.

Kumštyje jaučiu kažką švelnaus, šilkinio. Tikriausiai pirštai dar labiau susigniaužė, kai pajutau po kojomis lūžtančias senas grindis.

Plaukų kaspinas. Paėmiau jį iš Larkinės tualetinio staliuko stalčiaus. Mano mieloji mergytė. Dukra, visada beviltiškai troškusi būti panaši į mane. O aš beveik taip pat beviltiškai troškau, kad ji būtų kitokia. Laiminga. Bet Larkinė jau nebe maža mergytė. Kaspinų nenešioja, tačiau viską jos kambaryje išsaugojau taip, kaip ji išvažiuodama paliko, tikėdamasi, kad vieną dieną dukra sugrįš namo. Nusprendusi, kad jau laikas mums visiems atleisti. Taip pat ir sau.

Dabar prisimenu, kad juodu žymekliu rašiau ant kaspino didelėmis raidėmis, nebyliais potėpiais išrėkiau savo pyktį. Bet tai vienintelis aiškus prisiminimas. Jau nejaučiu pykčio. Ir nepameinu jo priežasties. Tikriausiai pati atvažiavau iki šios vietos, bet neprisimenu. Žinau tik tiek, kad rašiau ant kaspino, o tada čia įkritau. Atmintis man krečia pokštus: tai, kas įvyko seniai, prisimenu labai aiškiai, o tai, kas buvo vos prieš pusvalandį, lieka tamsioje atminties kertelėje, užrakintoje spyna.

Galvoje kažkas ryškiai sproginėja. Šviesos blyksniai lyg kometos praskrieja toliau už regėjimo lauko. Manau, tai miškinės kregždės iš mano praeities, tokios pat nuolatinės palydovės mano prisiminimuose kaip mėnulis ir žvaigždės. Staiga pajuntu skaus-

mą, karštą ir labai aišką, jis prasidėjo pakaušyje ir pamažu plinta, atrodo, kad didžiulė ranka lėtai suspaudžia smegenis.

Tada lyg kaukė mane uždengia tamsa ir viskas nublanksta. Išskyrus seno automobilio išmetamųjų dujų kvapą ir gergždžiantį čilbėjimą tūkstančių kregždžių, grįžtančių namo perėti.

Antras

Larkinė

2010

Mane akimirką išblaškė pasigirdusios įžanginės senos dainos natos, pakėliau akis nuo kompiuterio ir apsidairiau, jausdama keistą pasitenkinimą. Man patinka mano stalas. Ne todėl, kad dailus ar retas – jis toks ir nėra, – bet dėl paprasto funkcionalumo.

Jis niekuo nesiskiria nuo kitų reklaminių skelbimų kūrėjų metalinių stalų „Wax & Crandall“ – reklamos agentūroje, kurioje dirbu pastaruosius penkerius metus, tik ant maniškio nėra jokių asmeninių daiktų. Nei nuotraukų rėmeliuose, nei pigių niekučių ar kamuoliukų, suvytų iš guminių juostelių. Nieko neprisegta prie mano kabinos sienelių, nėra ir atminimo ženkliukų iš Fordamo universiteto, kur per ketverius metus įgijau bakalauro laipsnį. Vienintelis prisiminimas iš praeities yra auksinė grandinė su trimis karuliais, kurios niekada nenusisegu, bet laikau paslėptą po drabužiais.

Man patinka, kad niekas neklausia, kodėl atrodo, kad neturiu praeities. Galų gale juk tai Niujorkas, kur žmonėms rūpi tik tai, kur eini, o ne iš kur atėjai. Visi tiesiog mano, kad neturiu vyro nei šiaip artimo žmogaus, nei vaikų, nei brolių ar sesių. Ir tai tiesa. Bendradarbiai žino, kad esu kilusi kažkur iš pietų, nes retkar-

čiais man kalbant išsprūsta ilgesnis balsis ar nukandu skiemenį. Niekada neminėjau, kad gimiau ir užaugau Džordžtaune, Pietų Karolinoje, arba kad ilgiau užsimerkusi vis dar galiu užuosti sūringas pelkes ir upes, supančias mano gimtąjį miestą. Bendradarbiai veikiausiai mano, kad negalėjau pakęsti savo namų, todėl ir išvažiavau. Tačiau ši prielaida neteisinga.

Yra ir kitų priežasčių, kodėl žmonės nekenčia savo gimtojo miesto ir jį palieka.

– Tuk tuk.

Atsisukusi pamatau Džozefiną – ne Džo ar Džosę, o Džozefiną, – stovinčią prie mano kabinos. Kadangi durų nėra, žmonės priversti improvizuoti, kai nori pas ką nors užėiti. Ji yra viena iš keturių klientų vadybininkių, ganėtinai maloni, kai nori tokia būti, bet kai neturi ūpo, geriau jos vengti.

– Užsiėmusi? – paklausė ji.

Mano pirštai sustingę virš klaviatūros, taigi jos klausimas nereikalingas, bet Džozefina ne iš tų, kurie pastebi tokius dalykus. Ji viena tokių moterų, kurios patraukia dėmesį savo išvaizda: smulkaus sudėjimo, rudais plaukais su saulės nušviesintomis sruogelėmis ir visada įdegusi. Taigi ji įpratusi gauti, ko panorėjusi, vien nusišypsodama.

Kompiuteryje buvau įsijungusi radijo stotį „Pandora“, ir grojama daina kaip paprastai prikaustė mano dėmesį, kol prisiminiau jos pavadinimą. Tai senas įprotis, kurio iki šiol negaliu atsisakyti.

– „Dream On“, „Aerosmith“, – nusišypsojau sau.

– Ką sakei? – paklausė Džozefina ir supratau, kad kalbėjau garsiai.

– Tiesą sakant... – tariau grįždama prie jos pirmo klausimo, bet netikėtai keistas nerimas, kurį pajutau vos pabudusi ryte, pavirto negra nuojauta.

Sisi pasakytų, kad tai pranašiškas ženklas, bet žinojau, jog tai susiję su vakarykščiu sapnu. Sapnavau, kad krentu mosuodama rankomis ir kojomis, laukdama, kol atsitrenksiu į nematomą dugną.

Nekreipdama dėmesio į mano kūno kalbą Džozefina priėjo arčiau.

– Noriu tavęs paklausti apie sapną, kurį sapnavau praėjusią naktį. Aš bėgau, bet pėdos atrodė lyg priklijuotos prie žemės.

Nuleidau riešus ant stalo krašto, bet neatsisukau su visa kėde, tikėdamasi, kad ji supras užuominą.

– Galėtum ir paguglinti. Internetu daug prirašyta apie sapnus. Labai paranku, – pasakiau tebelaikydama rankas prie klaviatūros.

– Žinau, bet pamaniau, kad bus daug greičiau, jei paklausiu tavęs. Juk esi sapnų žinovė, – plačiai šypsodamasi atsakė ji.

Atsidususi atsigręžiau į Džozefiną. Nebuvau žinovė – tiesiog gerai apsiskaičiusi šia tema, nes daugybę metų tyrinėjau mamos sapnus, stengdamasi geriau ją suprasti. Vaikystėje klaidingai maniau, kad suvokusi, kas dedasi mamos galvoje, sužinosiu jos akyse nuolat šmėžuojančio liūdesio ir nerimastingumo priežastis. Tikėjausi, kad ji bus tokia dėkinga, jog įtrauks ir mane į savo įvairiausias ramybės ir grožio paieškas. Man nepavyko, tačiau tyrinėdama aistringai susidomėjau šiais langais į mūsų pasaulį. Kartu atradau pokalbių temą vakarėliuose, nors į juos retai kada eidavau, ir tai tapo gudrybe, kuria galiu pasinaudoti, kai svetainėje išsisemia pokalbis.

– Tikriausiai yra tūkstančiai paaiškinimų, bet, manau, tai galėtų reikšti, kad kokia nors tavo gyvenimo ambicija, pavyzdžiui, karjeros ar meilės srityje, nesirutulioja taip, kaip tu norėtum, ir jauti, kad kažkas trukdo judėti į priekį.

Džozefina kelis kartus sumirksėjo įsmeigusi į mane akis. Ne-

žinia, ar ji nesuprato, ką pasakiau, ar neįstengė priimti minties, kad kas nors gali neleisti jai judėti į priekį.

– Ačiū, – tada ištarė ji ir nusišypsojo, greitai iš veido ištrynusi nepasitikėjimą savimi. – Ar savaitgalį važiuosi į Hamptonsą su mūsų grupele iš pardavimo skyriaus?

Papurčiau galvą nekantraudama grįžti prie darbo. Kiekvieną dieną pusę šešių jau būdavau sporto salėje, taigi iš darbo turėjau išeiti penktą. Šis įprotis padėjo man palaikyti gerą fizinę formą, bet beveik nelikdavo laiko pasižmonėti. Bendradarbiai man visai patiko. Tai linksmas kūrybingų jaunų žmonių būrys, taip pat ir keletas Y kartos jaunuolių, kurie nesiėlgė pernelyg būdingai savo bendraamžiams. Tiesiog supratau, kad man labiau patinka bendrauti su jais darbo aplinkoje, nes buvo paprasčiau pabėgti prie savo stalo, jei kam nors kildavo intymesnių klausimų, nei kuriame bute gyvenu ir kuo dažniau naudojuosi – metro ar taksi.

– Ne, – atsakiau. – Ko gero, liksiu mieste. – Mane stebina, kad žmonės, besiskundžiantys žmonių knibždėlyne mieste, dažniausiai traukia į tuos pačius paplūdimius tuo pačiu metu kaip ir tie patys žmonės, kurių jie stengiasi išvengti. – Šiaip ar taip, vanduo bus ledinis. Juk dar tik balandis.

Džozefina suraukė nosį, bet pastebėjau, kad neatsirado nė vienos raukšlės. Sakė, kad naudoja botoksą kaip prevencinę priemonę, bet, regis, ji jau tame kelyje, kurio gale moterys tampa panašios į chimeras, kokias dažnai matau apsiperkančias prabangiose parduotuvėse Penktojoje aveniu. Kaip pasakytų Sisi, tai tiesiog nenatūralu.

– Ne ką šaltesnis nei visada, – pasakė Džozefina. – Nagi, važiuojam, bus smagu. Montoke išsinuomojome didžiulį namą, mano kambarįje dvi didelės lovos, jei tik neprieštarautum dalintis kambariu. Galėtum išaiškinti visų sapnus.

Kilo pagunda. Niekada nepriklausiau jokiai draugų grupe-

lei ir neleidau laiko su merginomis, kurios savaitgaliais kur nors keliaudavo ir kartu nuomodavosi namus. Pradinėje mokykloje trumpą laiką turėjau būrelį savo amžiaus draugų, bet aukštesnėse klasėse jos išsiskirstė į mažesnes grupes ir aš nė vienai nepriklausiau. Bet visada turėjau Mabrę ir jos dvynį brolių Benetą. Mūsų mamos buvo geriausios draugės, kūdikystėje mus maudydavo toje pačioje vonelėje. Taip ir tapome geriausiais draugais, net jei niekad to nepripažinome. Bent jau iki dvyliktos klasės, kai galiausiai visai nustojome draugauti.

Tai prisiminus man buvo lengviau papurtyti galvą.

– Ačiū už kvietimą, bet liksiu namie. Galbūt perstatysiu baldus, jau seniai apie tai galvoju.

Džozefina keistai mane nužvelgė.

– Žinoma. Na, gal ir gerai. Ko jau ko, bet tikrai nenorėčiau stovėti šalia tavęs su bikiniu.

– Jei nori žinoti, aš net neturiu bikinio. – Buvau iš tų, kurios labiau mėgsta marškinėlius ir kelnaites šortukus. – Bet vis tiek ačiū, kad pakviete. Galbūt kitą kartą.

Suzvimbė ant stalo ekranu aukštyt gulintis mano mobilusis. Adresinėje nebuvo išsisaugojusi nei vardo, nei nuotraukos, bet ir nereikėjo. Tai buvo pirmas mobiliojo telefono numeris, kurį įsiminiau. Kai nė nekrustelėjau jo paimti, Džozefina parodė į jį smakru:

– Neatsiliepsi?

Buvo akivaizdu, kad ji neketina išeiti ir suteikti man privatumo. Paėmiau telefoną ir išjungiau garsą.

– Ne, atskambinsiu jam vėliau.

– Jam? – smalsiai pakartojo ji.

– Savo tėčiui.

Niekada neatsiliepdavau, kad ir kiek jis bandė prisiskambinti. Kai tik atvykau į Niujorką, jis skambindavo dažniau, bet pastaraisiais metais skambučių sumažėjo iki maždaug vieno per savaitę –

bet kurią dieną ir bet kuriuo metu, tarsi mėgintų užklupti mane netyčiom. Jis neketino pasiduoti. Kaip ir aš. Iš jo ir paveldėjau Lanierų užsispyrimą.

– Vadinasi, turi tėtį, – viltingai žiūrėdama į mane tarė Džozefina.

– Kaip ir visi žmonės.

Telefonas suvibravo. Jau norėjau mesti jį į stalčių, bet pamaciau, kad tai kitas numeris, dar vienas, kurį įsiminiau, ir dažnai sulaukdavau skambučio, bet niekada darbo metu. Tai buvo Sisi, moteris, užauginusi mano mamą ir, galima sakyti, buvusi man močiute. Mano darbas Niujorke jai kėlė tokią pagarbą baimę, kad ji nedrįsdavo manęs trukdyti darbo valandomis. Nebent būtų svarbi priežastis.

Paėmiau telefoną.

– Atsiprašau, – tariau Džozefinai. – Turiu atsiliepti.

– Na ir puiku, – atsakė ji. – Tik žinok, kad jei tavo kūnas būtų rastas kuriame nors Kvinso šiukšlyne, mes nežinotume net kam paskambinti.

Nepaisydama jos, nususukau nuo įėjimo į kabiną.

– Sisi? – tariau į telefoną. – Ar viskas gerai?

– Ne, mieloji. Deja, negerai. – Jos balsas atrodė kimus, lyg būtų persišaldžiusi. Arba verkusi. – Tai dėl tavo mamos.

Iškart atsitiesiau.

– Kas nutiko mamai?

Stengiausi pasiruošti atsakymui. Aivė Lanier visada buvo nenuspėjama. Bet niekas iš to, ką įsivaizdavau, negalėjo paruošti tam, ką išgirdau iš Sisi.

– Ji dingo. Jos niekas nematė nuo vakar ryto. Tavo tėtis sakė, kad vakar grįžęs iš darbo nerado nei jos, nei jos automobilio. Ap-skambinome visus draugus, bet niekas jos nematė ir nieko apie ją negirdėjo.

– Nuo vakar ryto? Ar skambinai policijai?
 – Taip – kai tik apie tai išgirdau. Šerifas užregistravo pranešimą ir pasiuntė žmones jos ieškoti.

Mintys mano galvoje tai užplūsdavo, tai išsekdamo kaip pelkė potvynių ir atoslūgių metu, užsiliko tik atsitiktinės nuotrupos, iš kurių vos įstengiau suformuluoti klausimą.

– O kur ji buvo vakar ryte?

Kiek patylėjusi Sisi atsakė:

– Ji buvo čia. Pastarąjį mėnesį lankėsi čia kone kasdien, ėmėsi atnaujinti seną savo tėčio darbo stalą garaže. Buvo užėjusi vidun – žinau, nes paliko betvarkę virtuvėje. Visur atidaryti stalčiai, lyg būtų ko ieškojusi.

– Nenumanai ko? – balse pasigirdusi panikos gaidelė nustebo mane pačią.

Šįkart įsivyravo ilgesnė tyła, tarsi Sisi svarstė mano klausimą. Ir galimą atsakymą.

– Maniau, kad ji ieškojo daugiau audinių atraižų darbui. Po dėlyje ant grindų laikau krepšį nereikalingų skarmalų. Bet jis tuščias. Tavo mama tikriausiai pamiršo, kad jau visus sunaudėjo.

– Bet ji naršė po stalčius ir spinteles?

– Taip. Kai pamačiau nuvažiuojantį jos automobilį, pamaniau, kad nusprendė užsukti į metalo dirbinių parduotuvę. Bet policija patikrino – jos ten nebuvo. Mudu su tavo tėčiu be galo dėl jos nerimaujame.

Užsimerkiau nujausdama kitus jos žodžius.

– Sugrįžk namo, Larkine. Prašau. Man reikia tavęs. Bijau, kad... – jos balsas suvirpėjo ir nutilo.

– Sisi, tu gi žinai, kad mama amžinai kur nors pradingsta. Ir pati visada ją vadinau pienės pūkeliu, pameni? Tai ne pirmas kartas, kai ji pabėga nieko nepaaiškinusi.

Net man pačiai šie žodžiai nuskambėjo nenuoširdžiai. Staiga

prisiminiau sapną ir net loštelėjau. Atrodė, lyg pagaliau atsitrenkiau į žemę ir nuo smūgio netekau kvapo.

– Ji visada sugrįždavo tą pačią dieną, – ryžtingai ištare Sisi. – Policija patikrino visus kelius pusantro šimto kilometrų spinduliu nuo čia. Tavo tėtis važiojo 17-uoju greitkelio iki Merto Bičo ir į pietus iki pat Čarlstono. – Ji vėl trumpam nutilo. – Neketinau tau sakyti, bet vakar naktį kai ką sapnavau. Sapnavau, kad krentu.

Įsistebeilijau į juodas raides baltame kompiuterio ekrane, brūkšnelius ir simbolius, kurie staiga neteko jokios prasmės.

– Ar nukritai ant žemės? – paklausiau.

– Neprisimenu. – Įsivyravo ilga tylą, o tada: – Prašau tavęs, Larkine. Nutiko kažkas negero. Jaučiu tai. Grįžk namo. Mums reikia tavęs.

Vėl užsimerkiau, mintyse matydama gimtąjį miestą, vaikystės upeliukus ir pelkes, maitinamus Atlanto vandenyno. Kai buvau maža, tėtis sakydavo, kad mano venomis teka sūrus vanduo. Gal todėl grįždavau ne dažniau kaip kartą per metus, Kalėdoms. Galbūt bijojau, kad manęs neįtrauktų potvynis, kad nesusiliečiau su vandeniu. Yra ne vienas būdas nuskęsti.

– Gera, – pasakiau ir atsimerkusi akimirką nesupratau, kur esu. Įsivaizdavau, kaip miglinės žolės braukia per nuogas kojas, bet pamačiau tik metalinį stalą, spindintį po dienos šviesos lempa. – Išskrisiu pačiu pirmu reisui į Čarlstoną, o ten išsinuomosiu automobilį. Paskambinsiu ir pranešiu, kada maždaug būsiu.

– Ačiū. Pasakysiu ir tavo tėčiui.

– Ir pranešk, jei ką nors sužinosi apie mamą.

– Būtinai.

– Ar skambinai Bitei? – paklausiau.

– Ne. Nesu tikra, ar jai tikrai reikia... – šaltai ištare Sisi.

– Tada aš jai paskambinsiu, – nutraukiau ją. – Jei mamai kas nors nutiko, ji norės būti šalia.

– Tik sukels daug triukšmo.

– Tikriausiai, – sutikau. Nors buvo nerimastinga, Bitė visada padėdavo man rasti ramybės akį, kad ir kokiame viesule atsidurdavau. – Bet ji myli mamą ne ką mažiau už tave ir turi žinoti, kas nutiko.

– Gerai, paskambink jai, – tarė Sisi, nors balse buvo girdėti nepritarimas. – Tik pasistenk kuo greičiau pas mus atvažiuoti.

Vos tik išjungiau telefoną, jis ir vėl suzvimbė, pranešdamas apie kitą skambutį. Atpažinau vietovės kodą 843, bet numerio ne. Galvodama, kad tai gali būti susiję su mama, atsiliepiu:

– Klausau?

Žemas vyriškas balsas, toks pat pažįstamas kaip lietaus teškinimas patvinusiame upelyje, tarė:

– Labas, Larkine. Čia Benetas.

Nieko neatsakiusi greitai bakstelėjau išjungimo mygtuką ir įjungiau netrukdyimo režimą. Vėl pasijutau lyg sapne, kuriame krentu į tamsią prarają, niekaip nesulaukdama, kada gi atsitrenksiu į dugną.

Trečias

Sisi

2010

Sisi stovėjo pusiaukelėje tarp virtuvės durų ir garažo, mėgino atsekti Aivės žingsnius ir suprasti, ko ji ieškojo. Garaže Sisi apžiūrėjo senovinį stalą visiškai nugremžtu laku, jo stalčiai buvo ištraukti ir sudėti į krūvą – atrodė kaip išdarinėta žuvis, iš kurios likęs tik skeletas. Dar kartą patikrino podėlių ir atvirus virtuvės stalčius dairydamosi, ko galėtų trūkti. Galbūt pavyktų aptikti kokią nors Aivės paliktą žinutę.

Tačiau nieko nerasdama Sisi vis labiau jaudinosi. Norėjo apsisukusi grįžti į garažą, bet išgirdo variklio čiaudėjimą ir ilgame privažiavimo keliuke pamatė juodų dūmų debesį. Suprato, kas atvažiavo, dar nespėjusi įžiūrėti popietės saulėje žaižaruojančių ryškiai oranžinių plaukų ir nublukusio, kai kur atsilaupiusiais dais kadaise melsvo kokių 1970 metų folksvageno „Beetle“.

Net ir aštuntajame dešimtmetyje Bitė buvo per sena vairuoti tokį automobilį, o dabar apskritai per sena vairuoti. Ji visada sakdavo, kad tai vienintelis automobilis, pritaikytas jos smulkiam sudėjimui, bet buvo juokinga, ypač dėl ryškių plaukų ir pomėgio vilkėti plačius vaivorykštės spalvų rūbus, su kuriais atrodydavo, lyg būtų įsivėlusį į ikimokyklinukų žaidimus pirštais tepamais

dažais. Amžinai vieniša, bet paskui save palikusi virtinę prislėgtų gerbėjų, į pensiją išėjusi dailės mokytoja bohemiškai gyveno Foli Biče, pragyvenimui užsidirbdama tapymu, ir retkarčiais įsibraudavo į Sisi gyvenimą.

Jos per seniai viena kitą pažinojo, kad tie įsibrovimai būtų visiškai nelaukiami. Kadaise, pasak Sisi motinos, jos buvo kaip sulipusios – ji, Bitė ir Margaretė, – neatskiriamos nuo mokyklos laikų, kai nešiojo rauktas sukneles ir avėjo „Mary Janes“ lakinius batelius. Bet laikas viską pakeičia, draugystės oksiduojasi kaip seni variniai puodai, tad jos jau seniai nebematė viena kitos atspindžio savo veide.

Privažiavusi arčiau Bitė dukart supypino. Nuo to klaksono garso Sisi krūptelėjo – tikriausiai Bitė to ir siekė. Sugirgždėjo užtraukiamo rankinio stabdžio svirtis ir Bitė, vikri kaip paauglė, išskėstomis rankomis pasileido bėgti jos link. Tik atsidūrusi Bitės glėbyje Sisi prisiminė saugumo jausmą, kurį suteikia sena draugystė. Tai kaip senas kandžių suėstas megztinis, kurį vis tiek vilki, nes prisimeni, koks jis buvo šiltas anksčiau. Bitė pakėlė akis į Sisi.

– Atrodai pavargusi, – tarė ji.

– O tu atsiduodi cigaretės dūmais. – Sisi susiraukė, pamąčiusi ryškiai mėlynus akių vokų šešėlius ir apskritas raudonas skaistalų dėmes ant Bitės skruostų. Jos makiažas nė kiek nepasikeitė nuo septintojo dešimtmečio. – Jei tiek daug dažyčiausi kaip tu, taip pat atrodyčiau baisiai, bet bent jau paslėpčiau nuovargį.

Bitė nuleido rankas.

– Ir man smagu tave matyti. Kaip manai, kas nutiko mūsų Aivei?

Mūsų Aivei. Šie du žodžiai pažadino seną pyktį. Aivė nepriklauso Bitei, kad ir kaip ji to norėtų. Kai kas įrodinėtų, kad Aivė nepriklauso ir Sisi, bet ji paprieštarautų. Ji užaugino Aivę ir Aivė vadino ją mama. Tai ir yra kuo puikiausias įrodymas.

– Nujaučiau, kad nori kavos, – grįždama į virtuvę tarė Sisi, palikusi Bitę pačią susinešti krepšius. Bitė vienintelė iš jų bendraamžių vis dar gėrė stiprią juodą kavą ir galėdavo užmigti kada panorėjusi. Ji tokia buvo nuo vidurinės mokyklos laikų, kai jos pradėjo gerti kavą vien todėl, kad ją gėrė Margaretė, ir tai erzino Sisi, kaip anksčiau, taip ir dabar. – Viduje nerūkysi.

Priėjusi virtuvės duris ji išgirdo atvažiuojant dar vieną automobilį.

– Larkinė, – pasakė ji, nors Bitė jau energingai mojavė ranka, atpažinusi vairuotoją.

Sisi vėl pakartojo, kad tai Larkinė, tarsi skelbdama nuosavybės teises į ją, ir priėjusi sustojo prie Bitės. Kai aukšta Larkinės figūra išniro iš automobilio, Sisi pasigailėjo, kad nepriėjo arčiau, nes dabar atrodė, kad verčia Larkinę rinktis vieną iš jūdviejų.

Bet Bitė pirma pribėgo prie jaunos gražios moters auksiniais medaus atspalvio plaukais, tokiais pat kaip jos močiutės Margaretės, ir abi, Bitė ir Larkinė, ėmė verkti ir juoktis, tarytum iš kokio pokšto, kurio Sisi nežinojo.

Bet tada Larkinė atsigręžė į Sisi ir nusišypsojo. Sisi suėmė ją už rankų, pasižiūrėjo purtydama galvą ir prisitraukė į glėbį.

– Tu per daug laiba, – tarė ji. – Stipresnis vėjas tave nupūstų. Kad jau esi namie, paruošiu tavo mėgstamiausio valgio – kukurūzinės duonos ir keptą viščiuką.

– Ir man gera tave matyti, Sisi. Gal yra žinių apie mamą?

Jos skaisčiai mėlynos Darlingtonų akys susirūpinusios žvelgė į Sisi ir ši vėl pasijuto, lyg žiūrėtų į Margaretę. Mielą ir nepaprastai gražią Margaretę. Ne Mege, Megsę ar Meg – visadą Margaretę. Margaretę Darlington iš Karoumoro, buvusios ryžių plantacijos Šiaurės Santi upės pakrantėje. Darlingtonai buvo ir sumanūs, ir gražūs, o jų sėkmė – legendinė. Kol vieną dieną toji sėkmė nusiuko.

Sisi suėmė Larkinę už pečių, delnais jausdama aštrius kaip ašmenys kaulus.

– Ne, mieloji, man labai gaila. Kol kas nieko nežinome. Eime vidun, duosiu tau valgyti ir paskambinsiu tėčiui pasakyti, kad jau saugiai atvažiavai.

– Aš jau pavalgiau, bet gal galėčiau gauti kavos?

Bitė priėjo prie Larkinės iš kito šono ir apglėbė per liemenį.

– Mano skonio mergina! Taip ir žinojau, kad išmokiau tave šio to gero.

Larkinė priglaudė galvą Bitei prie pakaušio.

– Tu daug ko mane išmokei. Pavyzdžiui, vairuoti automobilį su mechanine pavara – prisimeni?

Dalijimasis prisiminimais nepadėjo nuslėpti nerimo, kurį visos jautė dėl Aivės. Jos Aivės. Nežiūrėdama, ar jos eina įkan-din, Sisi nuėjo į virtuvę ir paruošė stiprios kavos. Tada pasiėmė telefoną ketindama skambinti Makui ir pakviesti jį vakarienes. Ji žinojo, kad Larkinė apsistos pas ją, o ne pas jį. Ir negalėjo jos kaltinti. Sunku atleisti tėvui, kuris staiga įspūdingai nukrito nuo pjedestalo savo vienintelio vaiko akyse.

Sisi užsimiršusi laikė telefoną rankoje, žiūrėdama į švarius virtuvės stalviršius ir dailių senovinių arbatos puodelių kolekciją, nuo kurios kasdien valė dulkes. Ji pasilenkė patiesinti virtuvinio rankšluostėlio ant orkaitės rankenos, bet sustojo.

Tarp orkaitės ir spintelės kampo buvo užkritęs kažkoks daiktas, jo kraštelis kyšojo beveik prie pat grindų.

Sisi paliko trumpą balso žinutę Makui, pranešdama, kad atvyko Larkinė, ir išjungė telefoną. Tupiantis jos keliai pokštelėjo ir sutraškėjo it dūžtantis stiklas. Suėmusi pirštų galiukais, ištraukė tą daiktą iš siauro plyšio.

– Negali atsistoti? – paklausė Bitė iš viršaus – viena tų retų progų, kai Sisi turėdavo žvelgti aukštyrą į savo draugę.

Sisi prasižiojo atsakyti, bet nuščiuvo staiga supratusi, ką laiko rankoje. Įsikibusi į stalviršį ji atsistojo, nepaisydama Bitės ištistos rankos.

– Kas čia? – paklausė Bitė.

Abi sužiuro į baltą kartoninę ritę su išblukusia, bet dar įskaitoma „Hallmark“ kainos etikete. Prie pageltusios lipniosios juostelės buvo prikibęs mažas auksinės folijos kaspino gabaliukas. Jūdviejų akys susitiko, abi suprato, ką tai reiškia.

– Į ką žiūrit? – paklausė Larkinė.

Netekusios žado Sisi ir Bitė atsigręžė į Aivės dukrą. Larkinė žengė arčiau ir paėmė ritę.

– Ar čia kaspino ritė?

Sisi pirma atgavo balsą:

– Taip. Tikriausiai buvo virtuvės menkniekių stalčiuje, tavo mama, matyt, ją išmetė.

Larkinė susiraukė lygiai taip pat, kaip darydavo Aivė suglumusi arba supykusi. Anksčiau ir Margaretė taip raukydavosi.

– Na ir kas? Kodėl abi taip keistai į mane žiūrite?

Bitė prabilo pirmiau už Sisi:

– Ko gero, žinome, kur yra tavo mama.

– Eime, – tarė Sisi, nuo stalo imdama savo atlenkiamą telefoną ir kadilako raktelius. – Papasakosime važiuodamos.

– Kur važiuodamos? – Larkinė ištraukė raktelius jai iš rankos. – Aš vairuosiu, jūs kalbėsit. Tik sakykit, kur važiuoti, ir pasiengsiu kuo greičiau ten nusigauti.

Sisi

1951, BALANDIS

Trys merginos – arba „moterys“, kaip jas ėmė vadinti Sisi mama, kai visos sulaukė aštuoniolikos, – sėdėjo ant nertos lovatiesės, kuria buvo užklota Margaretės lova su baldakimu ir ryžių pėdais išraižytais mediniais stulpais, viduryje pasidėjusios rauktą apatinį tiulio sijoną ir trejas manikiūro žirkutes. Po mėnesio jos baigs Vinjo vidurinę mokyklą ir Margaretė pasikvietė Sisi ir Bitę į Karoumorą savaitgaliui, pažadėjusi staigmeną.

– Ar tavo mama nesupyks? – paklausė Sisi, labai gerai žinodama, kad *josios* mama tikrai supyktų.

Kaip metodistų bažnyčios pastoriaus žmona, ponია Tilden Pernel iš visų jėgų stengėsi rodyti dievobaimingumo, padorumo ir neturto pavyzdį. Nors jie gyveno neskurdžiai – Sisi tėtis niekada nebūtų to leidęs, – Sisi ir du jaunesni jos broliai žinojo, kad jų motinos taupumas sužavėtų net jos protėvius iš tolimos Škotijos. Pats svarbiausias jos pasiekimas, kuriuo itin didžiavosi, buvo tos pačios sriubos sultinio naudojimas visą savaitę, vis pridedant į ją ankstesnių valgių likučių. Loidas, vyresnysis iš Sisi brolių, tvirtino, kad tik artimi jos vyro santykiai su Dievu leido visiems penkiems Pernelams išgyventi savaitę, nenumirus nuo apsinuodijimo maistu.

Mamos šykštumas pasireiškė ir rodant šiltus jausmus savo vaikams, nors Sisi ir jos broliai niekada neabejojo, kad motina juos karštai myli. Tiesiog ji tai rodydavo beveik nepastebimai – rankos spustelėjimu, šypsena tėčiui už nugaros, kai jis rėždavo pamokslą dėl kokio menko prasižengimo, papildoma riekele pyrago, kai niekas nematydavo.

Margaretė kilstelėjo antakį – ji vienintelė iš trijų geriausių draugių mokėjo tai daryti. Pasižiūrėjusios filmą „Vėjo nublokšti“,

jos daug valandų prieš veidrodį mokėsi pakelti vieną antakį. Taip Margaretė atrodydavo dar didingiau nei paprastai.

– Mama nori, kad daryčiau tai, kas man suteikia daugiausia laimės. Net jei dėl to reikėtų sukarpyti dar nė kartą nevilkėtą apatinį sijoną, kad turėtume ką nunešti į Svajonių medį.

Sisi ir Bitė susižvelgė, tada paėmė žirklutes ir pradėjo karpyti apatinį drabužį juostelėmis. Niekas – net ir Margaretė – nežinojo, kada ir kaip siauras plyšelis seno paupy augančio ąžuolo kamiene jų žemių pakrastyje tapo žinomas kaip ypatinga vieta svajonėms sudėti. Tai buvo tokia lyg ir plonytė riba, veikianti kaip ryšys su dangumi. Margaretė žinojo tik tiek, kad šis medis taip vadinamas dar nuo Nepriklausomybės karo, kai pirmoji ponija Darlington į siaurą plyšėlį jo kamiene įkišo kaspiną su maldomis už savo vyrą, išėjusį į karą. Jis buvo naudojamas ir per Pilietinį karą – jų istorijos mokytoja neleido mokiniams šio karo vadinti kaip nors kitaip, net jei jie gyveno Pietų Karolinoje, o Margaretės neseniai anapilin iškeliavusi močiutė atsisakė vadinti jį kitaip nei „pastarasis nemalonumas“, – kaip ir per visas kitas krizes, nuo tų laikų palietusias Darlingtonų šeimą.

Margaretės mama vadino šį medį dangišku, pasodintu jų valdose kaip Kūrėjo dovana, jų šeimos sėkmės simboliu. Juk Nepriklausomybės karo laikų protėvis sveikas ir gyvas grįžo namo ir su žmona susilaukė keturiolikos vaikų, ir nuo tada visa šeima buvo apdovanota puikia sveikata, verslas klestėjo. Juos netgi atleido nuo prievolės kariauti Pilietiniame kare, nes tuo metu Darlingtonų šeimos galva buvo masonas.

Sisi tėtis tokį norų užrašymą ant kaspinų kaip sėkmės talismaną vadino pagonybe, nes niekas negali atstoti tikros maldos suklupus ant kelių. Bet Margaretė užsispyrusi vadino ąžuolą Svajonių medžiu ir prie jo eidavo, kai prireikdavo truputėlio spindinės Darlingtonų sėkmės.

Niekas – net ir Margaretė – nežinojo, kada ir kaip siauras plyšelis seno paupy augančio ažuolo kamiene jų žemių pakraštyje tapo žinomas kaip ypatinga vieta svajonėms sudėti. Tai buvo tokia lyg ir plonytė riba, veikianti kaip ryšys su dangumi.

Marchet Butler nuotr.

KAREN WHITE (Karen Vait) – JAV rašytoja, dvidešimt keturių bestselerių autorė. Šiuo metu ji su vyru ir dviem vaikais gyvena Džordžijos valstijoje, JAV pietuose, kur vyksta ir daugumos jos romanų veiksmas. Lietuviškai jau išleisti jos romanai „Stiklo skambesys“, „Pakrantės medžiai“, „Naktis, kai užgeso šviesos“, „Prarastos valandos“. „Svajonių medis“ – nauja istorija apie tikrovę, norus ir pavojingą jų išsipildymą.

Ant upės kranto augo samanotas ažuolas. Stebuklingas ažuolas, nes ant kaspino užrašius norą ir įkišus į plyšelį jo kamiene noras išsipildydavo. Trys merginos – Sisi, Margaretė ir Bitė – patikėjo ažuolui savo slapčiausias svajones ir tikėjosi, kad visuomet išliks geriausios draugės, kad ir kas nutiktų. Tačiau su norais reikia elgtis labai atsargiai...

Larkinė paliko savo gimtąjį miestą Pietų Karolinoje tvirtai žinodama, kad niekada negrįš atgal po to, ką jai teko išgyventi. Niujorke visi mano, kad ji našlaitė, ir tai jai visiškai tinka. Tačiau gavusi žinią, jog dingo jos mama Aivė, ji supranta, kad kitos išeities nėra. Ji privalo grįžti ten, iš kur išvažiavo prieš devynerius metus. Į vietą, kurios ilgisi, nepamiršta ir bijo labiau už viską, pas šeimą ir draugus, kurie niekuomet nesiliovė jos laukti.

O Aivė rado sužeistą ir netekusią sąmonės seno jų šeimos namo griuvėsiuose. Po gaisro ten seniai niekas nebesilankė. Niekas negali pasakyti, ko Aivė ten ėjo. Larkinė ima ieškoti atsakymų praeityje, tačiau randa daug daugiau, nei tikėjosi, – trijų merginų paslaptis, saugotas daugiau nei penkiasdešimt metų, meilę, pasiaukojimą, išdavystę... Ir draugystę, kuriai teko patys negailestingiausi išbandymai.

ISBN 978-609-466-530-1

TYTOALBA

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt